

YÖNETİM

is

ÇALIŞMA SAATLERİ

34 OECD ülkesinde haftada 50 saat ve üstü çalışanların toplam çalışanlara oranı sadece yüzde 8,76. Türkiye'de ise bu oran yüzde 46,1. Capital'in Yenibiris.com ile beraber 2.590 çalışan ve CEO Club üyesi 100 CEO ile yaptığı iki anket de Türkiye'de çalışanların yarıya yakınının günde 10 saatten fazla çalıştığını gösteriyor. Çalışanların yüzde 75'i, CEO'ların ise yüzde 36'sı kimi zaman sağlıklarını etkileyecek kadar çok çalıştıklarını itiraf ediyor. Tüm bunlara rağmen halinden şikayetçi CEO sayısı oldukça az. Hatta çoğu, iş-yaşam dengelerine bu durumun fazla yansımadağı görüşünde. Yine de sürekli çalışmanın verimliliği olumsuz etkileyeceği konusunda hemfikirler.

● **ASLI SÖZBİLİR**
asozbilir@capital.com.tr

Geçmiş yıllarda, örneğin 80'lerde haftada 50 ve üzeri saat çalışanlara işkolik deniyordu. Bugün ise bu konuda farklı yaklaşımlar var. Örneğin "Retirement for Workaholics" kitabının yazarı Dr. Morley Glicken, haftada 50-60 saat, yönetim uzmanı Saide Kuzeyli ise 70 saat ve üstü çalışanlar için "işkolik" tanımlamasını yapıyor... Yönetim danışmanı Ali Midillili, günde 10 saat ve üzeri, Hugent İş Geliştirme Direktörü Özlem Ververi ise 11 saat ve üstü çalışan kişileri bu kapsama sokuyor.

Dünyada çalışma süresinde haftalık 50 saatin üzerine pek çıkılmıyor. 34 OECD ülkesinin ortalamasına bakıldığında da haftada 50 saat ve üstü çalışanların toplam çalışanlara oranı sadece yüzde 8,76'da kalıyor.

Türkiye'de ise tablo çok farklı... 50 saat ve üzeri çalışanların toplam ça-

KOLİKLİK ARTIYOR MU?

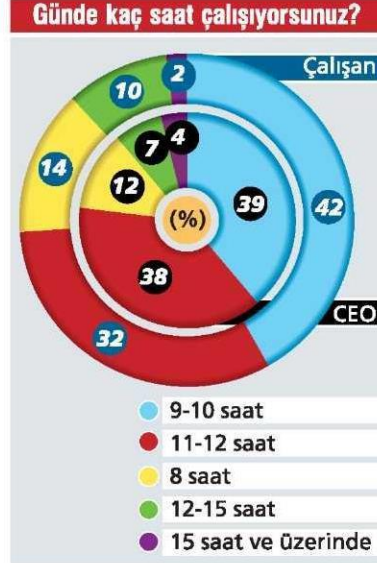
ÇALIŞMA SAATLERİ

İşanlara oranı yüzde 46,1. Türkiye, bu oranla aynı zamanda ağır çalışma saatleri listesinde de en üst sıraya oturmuş durumda. Yüzde 29 ile Meksika ve yüzde 20 ile İsrail Türkiye'yi takip eden ülkeler arasında yer alıyor... "OECD-Daha İyi Yaşam Endeksi" raporu, Türkiye'nin çalışanlarına en az boş vakit tanıyan ülke olduğunu da ortaya koyuyor. Bir çalışanın günde mesai dışında kendisine kalan uyku dahil serbest zamanı OECD ortalamasına göre 14,87 saat iken, Türkiye'de bu süre 11,73 saat...

NE KADAR ÇALIŞIYORUZ?

Hal böyleyken biz de çalışma süresi itibarıyla "işkoliklik" emareleri gösteren Türkiye iş gücü piyasasının yönetici ve çalışanlarına durumun gerçekliğini sormak istedik. Yenibiriş.com'la birlikte hazırladığımız anketle 23 yaş ve üzeri 2.590 çalışana "Ne kadar çok çalışıyorsunuz" diye sorduk. Ayrıca 100 CEO ile yaptığımız anketle konuyla ilgili sorularımıza birbirinden ilginç yanıtlar aldık...

Yenibiriş.com anketine katılan çalışanların yüzde 44'ü, Capital anketine katılan CEO'ların ise yüzde 49'u günde 10 saatten fazla çalıştığını söylüyor. Çalışanların yüzde 12'si, CEO'ların ise yüzde 11'i günde 12 saat ve üzeri çalışıyor. Yine çalışanların yüzde 60'ı, CEO'ların ise yüzde 64'ü eve iş götürdüğünü belirtiyor. "Hafta sonu çalışmam" diyenlerin oranı çalışanlarda yüzde 31 iken, bu oran CEO'larda yüzde 51... Çalışanlar ve CEO'ların toplam çalışma süreleri birbirine yakın olsa da yine de hem Yenibiriş.com anketine katılan çalışanların hem de uzmanlar işkolikliğin yöneticiler ara-

sında daha yaygın olduğu görüşünde birleşiyor.

GELİR KORKUSU ETKİLİ

Uzmanlara göre çalışanlardaki işkoliklik eğiliminin nedeni işini kaybetme korkusu. Odgers Berndtson Türkiye Yönetici Ortağı Ayşe Öztuna, "Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde her an iş dolayısıyla gelir kaybı yaşayabilecekleri konusunda duydukları endişe, çok çalışma yönündeki alışkanlıkların gelişmesini körükliyor" diyor.

Yönetim danışmanı Ali Midillili ise "artan işsizliği" en önemli neden olarak gösteriyor. Tabii bir de üretime çok işte geçirilen süreyi ödül-

lendiren iş kültürü ve işkolik yöneticilerin de etkisi var. Endüstri ve Örgüt Psikolojisi uzmanı, Koç Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Zeynep Aycan, "Kişilerin, iş arkadaşları ve süpervizörleri tarafından çok çalışmalarının cesaretlendirilip övgüler alması, işkolikliğin başlamasında önemli rol oynuyor" diyor.

İnsan kaynakları uzmanı Pembe Candaner ise şunları söylüyor:

"Bir şirkette uzun çalışma saatleri yönetici tarafından takdir ediliyorsa, bir müddet sonra istenmese bile, herkes mesai bitiminden sonra da işte kalmaya başlıyor. Türkiye'de özellikle genç ve hırslı CEO'lar kendileri mesai dışı saatlerde ofisteyse işi olsa da olmasa da herkesi de orada istiyor."

GİZLİ İŞKOLİKLİK

Peki çalışanların işkolikliğinden kısmen sorumlu tutulan CEO'lar ne kadar çok çalışıyor? Uzmanlar küresel

TUNCAY ÖZİHLAN / ANADOLU GRUBU YÖNETİM KURULU BAŞKANI

"İŞ YAŞAM DENGESİ TECRÜBEYLE GELİYOR"

SAHADA OLMAYI ÖNEMSİYORUM Çalışmak, yaşantımı ve hayatımın akışını üzerine inşa ettiğim bütünün en önemli parçası. Ofis dışı bir gündem yoksa, her gün saat 8:30 gibi ofiste oluyorum. Akşam 18:00'e kadar ofisteki işlerimi hallediyorum. Haftada birkaç sefer katılmam gereken iş yemekleri oluyor. Ofiste geçirdiğim zaman kadar, ofis dışında değişen tüketici ihtiyaçlarını sahada var olarak anlamayı da önemsiyorum.

BİR DÖNEM İŞKOLİKTİM Profesyonel iş yaşantımın uzun sayılabilecek bir dönemi, işkolik olarak nitelendirilebilecek tempoda geçti. Hafta sonları da dahil olacak şekilde yoğun bir koşturmayla geçen bu dönemde, istemeden de olsa belli zamanlarda işe ayırdığım zaman, aileme ayırdığım zamanın önüne geçti. İşkoliklik tanımı da burada devreye girdi.

HOBİLERİME ÖNEM VERDİM Eğer bir insan, iş yaşantısını, hayatını oluşturan toplam değerler bütününde en öne koyuyorsa o noktada kişiyi işkolik olarak tanımlamak doğru oluyor. Benim için de böyle bir dönem oldu. Fakat her zaman hobilerime de önem verdim. İyi bir yönetici, iş hayatındaki başarı kadar sosyal yaşamındaki başarıya da odaklanmalıdır. Bu da ancak kazanılan yaşam tecrübesiyle mümkün olabiliyor.

ÇALIŞMA SAATLERİ

rekabet ve gelişen teknoloji sayesinde CEO'ların haftalık çalışma saatlerinin neredeyse 80-90 saate çıktığını söylüyor. Yöneticilere zaman yönetimi danışmanlığı yapan DK Danışmanlık'tan psikolog Dilek Kılıç, artan rekabet ortamında sürekli bilgi güncellemesinden doğan online olma zorunluluğunun yöneticiyi işle devamlı kontak halinde tuttuğunu belirtiyor.

Deloitte Türkiye İnsan Kaynakları Direktörü Ebru Pilav ise Türkiye'deki CEO'ların normal mesailerinin en az yüzde 30'u kadar daha fazla çalıştığını söylüyor.

Örgütsel klinik psikolog ve yönetici koçu Hande Yaşargil Ateşgaoğlu, "Eskiden işkoliklik, ofiste geçirilen uzun saatler ya da eve taşınan dosyalarla teşhis edilirken bugün yatmadan önce ya da tuvalette elinde telefon olması kadar doğal sayılabilen bir davranışın arkasına gizlenebiliyor. Teknoloji ve global iş yapış şekli zaman ve mekan kavramını bitirdi. Gece yarısı kalkıp toplanmaya katılan çok insan var" diyor.

Bremen Üniversitesi Psikoloji Bölümünden Prof. Dr. Holger Heide ise kişinin işiyle ilgili aktivitele- rin sınırlarının kendi kontrolünde olması ve bunun beraberinde getirdiği belirsizliği de işkolikliğin nedenleri arasında görüyor.

YAŞAM TARZI OLDU

Hugent İş Geliştirme Direktörü Özlem Ververi, işkolikliğin Türkiye'de CEO'lar arasında bir yaşam tarzı haline dönüştüğünü söylüyor:

"CEO'ların ajandası sadece işin gerektirdiği yönetsel süreçlerden değil, müşteri ilişkileri, seyahatler, pazarlama faaliyetleri ve medya ilişkileri gibi günün normal çalışma saatlerinin dışına taşan planlamalarla daha da kalabalıklaşıyor. Bir CEO günde ortalama 11-12 saat çalışıyor diyebiliriz. Kariyerinin üst noktasında bulunan bu kişiler, bu pozisyondaki itibar ve sürekliliklerini sağlayabilmek için genelde özel hayatlarından

Hafta sonu çalışıyor musunuz?

(%)

	Çalışan	CEO
Çalışmam	31	51
Sadece cumartesi yarım gün çalışırım	21	25
Cumartesi tam gün çalışırım	26	14
Bütün hafta sonu çalışırım	20	6
Pazar çalışırım	2	4

Kaynak: Yenibiris.com ve CEOClub anketi

Her yıl ne kadar tatil yapıyorsunuz?

(%)

	Çalışan	CEO
Hafta sonlarında 2-3 günlük kısa tatil yaparım	9	14
Resmi tatilleri değerlendiririm	22	7
Tatil yapmam	12	0
Yılda 1-2 hafta tatil yaparım	55	52
İki haftadan fazla yaparım	0	27

Kaynak: Yenibiris.com ve CEOClub anketi

fazlaca çalarak uzun saatler çalışmayı tercih ediyor."

Gerçekten de Türkiye'de pek çok CEO çok çalışmayı yaşam tarzı haline getirmiş durumda. CarrefourSa Genel Müdürü Mehmet Nane ve Mondi Endüstriyel Torba CEO'su Kaan Özkan ile Yataş Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz Altop, kendilerine açıkça "işkolik" diyen yöneticilerden... Nane, evdeki bilgisayarda geçirdiği süreyle beraber haftada 6 gün 14-15 saat çalıştığını belirtiyor ve "Aslında işkolik olduğumu ben değil, hanım söylüyor" diyor.

Özkan ise haftada 75-85 saat çalıştığını belirtiyor ve ekliyor: "Evet, bir işkolikim, ama bu konuda bir sıkıntı hissetmiyorum. Çünkü işimi yaptığım süre içinde aynı zamanda keyifli zaman da geçiriyorum."

Altop ise "Genel müdürlük dönemime nazaran şu anda yönetim kurulu başkanı olarak çok fazla meşguliyetim olmamakla birlikte, cumartesi ve pazar günleri dahi fabrikalara gitmekten zevk alan bir işverenim. Benim işkolikliğimin kaynağı Yataş Grubu şirketlerini çoğuşum gibi görmekten kaynaklanıyor" diyor.

POZİTİF YANSIMALARI DA VAR

Darty Türkiye CEO'su Nedim Esgin, Bircom CEO'su Burçin Bircanoğlu ve Karakaş Atlantis Yönetim Kurulu Başkanı Kamil Karakaş ise kendilerini "dönem dönem işkolik" tanımlayan yöneticilerden... Esgin, "Sabah 9 akşam 6 çalışmıyorum. Ama hafta sonları mağaza ziyaretlerini de göz önüne alırsam 50 saate yakın çalışıyorum diyebilirim. İş yaşamımın başından başlayarak, en son evvelki ilkbahar döneminde olmak üzere kendimi işkolik olarak tanımladığım en az 5-6 dönem oldu. İleride de yaşanabilecek bu süreçler bazen

NEDİM ESGİN

Son terfinizi aldıktan sonra çalışma süreniz değişti mi?

	(%) Çalışan	CEO
Çalışma süremde değişiklik yok.	52	39
Biraz daha fazla çalışıyorum	18	21
Daha az çalışıyorum	4	21
Geçmişe göre daha çok çalışıyorum	26	19

birkaç yılı bazen de birkaç ayı da kapsadı" diyor.

Bugün haftada en az 40 saat çalıştığını söyleyen Bircom CEO'su Burçin Bircanoğlu, şirketteki ilk beş yılını işkolik olarak geçirdiğini söylüyor:

"Hem müşterilerimizin tüm süreçlerinde hem üreticilerle hem de AR-GE ekibimizle birlikte olmam gereken bir süreçti. 2000 yılından bu yana göstermiş olduğumuz büyüme performansının en yüksek olduğu dönemlerdi."

Kamil Karakaş ise Atlantis fabrikasının ilk kuruluş yılları olan 2005-2008 arasında çok ciddi bir çalışma temposunda olduklarını söylüyor:

"Organizasyonumuzu 2007 yılında Türkiye'nin ilk 500 sanayi kuruluşu içine sokmayı ve 2012 yılında da halka açmayı başardık. Bunları belki de bir süre işkolik olmanın meyveleri olarak aldık. Şimdi de cumartesi dışında günde 10 saatten fazla çalışırım. Gerçekçi olmak gerekirse iş, yaşamımızın en dolu tarafıdır. Sevdikten sonra bu durum hayatınıza pozitif yansıyor."

BAĞIMLILIK YARATIR MI?

Aslında örneklerden de görülebileceği gibi pek çok CEO ve yönetici işkolikliği işini çok sevmek olarak tanımladığından kelimeye negatif bir anlam yüklemiyor. Uzmanlar ise bu noktada çok çalışmak ve işkoliklik arasındaki farkın anlaşılamadığına dikkat çekiyor.

Prof. Aycan, "Bir kişi şu kadar saat çalışıyorsa işkoliktir denemez. Bazen kişi, işi gerektirdiği için uzun saatler çalışabilir. Kişi için normal sayılan çalışma süresi sektörden sektöre, kurumdan kuruma ya da kültürden kültüre değişiklik gösterebiliyor" diyor.

ODTÜ Psikoloji Bölümü Endüstri/Örgüt Psikolojisi Programı Koordinatörü Prof. Dr. Reyhan Bilgiç, işkolikliği, "Sağlığa, ilişkilere ve kişisel neşeye ve mutluluğa zarar verecek derecede aşırı çalışmak ve tüm zararlarına rağmen bırakamamak" olarak tanımlıyor.

Yönetim uzmanı David Ulrich ve Prof. Heide de işkolikliğin uyuşturucu gibi bir nevi bağımlılık olduğunu söylüyor. Ulrich, "Hemen her iyi çalışan belli kriz dönemlerinde çok çalışır ama işkolikler işi hayattaki her şeyin önüne koydukları bir obsesyon haline getirir" diyor.

İŞKOLİKLİK BAŞARI GETİRMEZ

DOLAP BEYGİRİ CarrefourSa Genel Müdürü MEHMET NANE

verimlilik- çok çalışma ilişkisiyle ilgili, "Dolap beygiri de çok çalışır ama hep bir daire etrafında döner hiç ileriye gidemez. Bu sizin bireysel olarak çıkardığınız sonuca bağlı. Benim bulunduğum ortam şu an böyle bir yoğun çalışmayı gerektiriyor. Daha az çalışmam gerekirse daha az çalışırım" diyor.

ÇÖKÜŞ RİSKİ VAR Karakaş

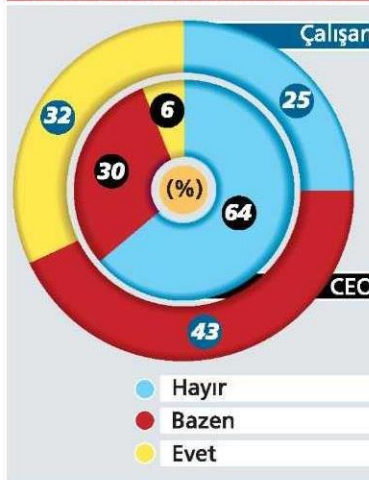
Atlantis Yönetim Kurulu Başkanı KAMİL KARAKAŞ, normal çalışma saatleri dışında çok fazla çalışmayı alışkanlık edinmiş kişi ve kurumların hedeflerine doğru zamanda varabileceklerini pek zannetmediğini söylüyor. Karakaş, "Böyle sistemlerin kişi ve kurum bazında her zaman ani çöküş riski taşıdığını unutmamak gerekir" diyor.

FARK YARATMAK ÖNEMLİ 35

yaşında genel müdür olan Toyota Türkiye Pazarlama ve Satış CEO'su ALİ HAYDAR BOZKURT, başarıya giden yolda çok fazla çalışmaktan öte vizyoner olmak, değişime açık olmak ve değişimi yönetmenin daha akılcı bir yöntem olduğunu söylüyor ve "Fark yaratırsanız başarı için zorlanmanıza gerek kalmıyor" diyor.

Sağlığınızı olumsuz etkileyecek kadar çok çalışıyor musunuz?

"İşkolikler için Emeklilik" (Retirement for Workaholics) kitabının yazarı Dr. Morley Glicken, iki kavram arasındaki ayrımı şöyle özetliyor:

"Çok çalışanlar sadece gerektiği için çok çalıştıklarını bilir ve zaman zaman bundan zevk alır. İşkolikler ise işi, kendilerini istemedikleri duygulardan ve ilişkilerden uzak tutmanın bir yolu olarak görür. Çok çalışanlar sevdiklerine vakit ayırabilecekleri şekilde iş planı yaparken işkolikler işi hayatlarındaki herkesin önüne koyar. İşkolikler çok çalışanların aksine imkansız iş talepleriyle karşılaşıncı mutlu olur. Çok çalışanlar arada mola verir, işkolikler ise nefessiz çalışır."

İŞİM HAYATIM DİYENLER

Aslında işkolik ve çok çalışanı birbirinden ayırmak zor. Çünkü çoğu yönetici işiyle hayatını iç içe geçirmiş durumda. Hatta Farplas Şirketler Grubu CEO'su Ömer Burhanoglu gibi bunun kendisine zaman kazandırdığını düşünenler dahi var. Burhanoglu, "Akıllı telefonlar benim için ampulün bulunması kadar önemli bir hizmet. Her yerden işinize ulaşabiliyor, herkesle toplu şekilde iletişim sağlayabiliyorsunuz. Garip gelebilir ama zaman kazanmak istiyorsanız, iş dışında da işinizle olacaksınız. Her an işimle yaşıyorum. Bu, diğer şeyleri yapmamı engellemez, bilakis kafamdaki işleri bitirirsem çok daha huzurlu diğer aktivitelere zaman ayırabilirim" diyor.

Haftada 50 saatten fazla çalışan De'longhi Bosphorus Türkiye Genel Müdürü Filippo Trau da Burhanoglu ile aynı görüşte:

"Günümüzde ileri teknoloji sayesinde çalışma saatleri daha verimli hale geldi. Ben de hafta sonlarında ve tatil günlerimde çok sevgili takım arkadaşlarımdan e-posta alıyorum. Çalışmayı seviyorum ve bunu bir bağımlılık olarak görmüyorum."

Koç Bilgi Grubu Genel Müdürü Mehmet Nalbantoğlu ise 35 yıllık aktif çalışma hayatında, zamanını hiç iş ve özel hayat olarak ayırmadığını söylüyor:

"Beni mutlu eden şey, yaşantımın içine işimi de dahil ederek kendime sürekli keyif alacağım zamanlar yaratmak oldu. Bu bakış açısıyla günde 24 saat hem iş hem de yaşamını bütünleştiren keyifli bir mesaim olduğunu söyleyebilirim."

Kütahya Porselen Başkanı Nafi Güral da günde ortalama 10-12 saat çalıştığını söylerken "Galiba çalışmak için yaşıyorum. Bugüne dek çalışma hayatımla günlük yaşantım arasında hiç çatışma yaşadığımı hatırlamıyorum" diyor.

İŞKOLİKLER VERİMLİ Mİ?

Anketlerimizin sonucuna göre hem çalışanların hem de CEO'ların yarıdan fazlası, işkolik çalışanların diğerlerinden daha verimli olmadığını dü-

şünüyor. Uzmanlar, uzun vadede işkolikliğin verimliliğin düşmesine ve hatta tükenmişlik sendromuna neden olabileceğini belirtiyor.

Ateşagaoglu, "İşkolik kategorisinde çok uzun saatler çalışmak ciddi düzeyde adrenaline, bu da vücutta kalp ve damar problemlerine neden olur. Ayrıca stres sebebiyle kaygı atakları, ülser ve depresyona da rastlanabilir. Bu tempoda kısa dönemli başarı hissi olmakla birlikte uzun süre yaşanması mümkün olmadığından yoğunlukla tükenmişlik sebebiyle sağlık krizleri işkolikleri durdurur" diyor.

İşkolikliğin sonuçları bu kadar ciddi olunca iş-yaşam dengesi de hem çalışanlar hem de yöneticiler için çok önemli hale geliyor. Yaptığımız anketlere göre bu konuda çalışanların durumu daha dezavantajlı gözüküyor...

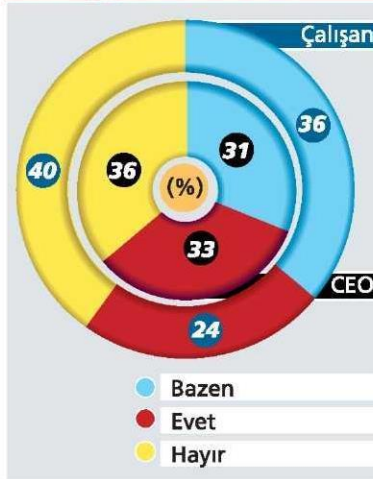
Çalışanların yüzde 75'i, CEO'ların ise yüzde 36'sı sağlıklarını etkileyecek kadar çok çalıştıklarını söylüyor. Yine anket sonucuna göre CEO'lar iş yoğunluğunun en çok hobilerini engellendiğini söylüyor. Çalışanlar ise işten dolayı en çok sosyal hayata katılamadıklarını ifade ederken, çalışanların yüzde 73'ü "Yakınlarım uzun çalışma saatlerimden şikayet ediyor" diyor.

KURUM SAĞLIĞI ÖNEMLİ

Ayşe Öztuna, işkoliklik seviyesine ulaşan pek çok çalışan ve yöneticinin iş performansının uzun vadede ciddi olarak düştüğünü gözlemlediklerini söylüyor. Kurumların iyi elemanlarını kaybetmemek için işkolikliği ödüllendiren yaklaşımdan vazgeçip iş-yaşam dengesini destekleyen çalışma koşulları sağlaması gerektiği uyarısını yapıyor.

Eureko Sigorta Genel Müdürü Okan Utku, bu gerçeği iyi anlayan yöneticilerden... İşkolik çalışanı verimli bulmadıklarını söyleyen Utku, "Kurum sağlığı elbette çok önemli ama oradaki rolün sağlıklı oynanabilmesi için çalışanın fiziksel ve mental sağlığına yatırım yapılması gerekiyor. Şirket stratejimizde yer alan organizasyonel sağlık çalışmaları

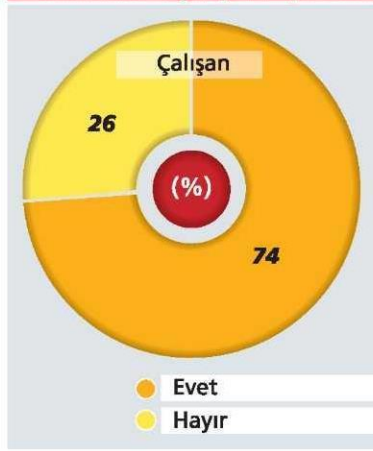
Eve iş götürür müsünüz?

İşkolik bir yönetici/çalışanın performans ve verimliliği sizce ne düzeyde?

Yakınlarınız sizin uzun çalışma saatlerinizden şikayet ediyor mu?

rına en az finansal performans kadar önem veriyoruz” diyor.

İş-yaşam dengesinin başarıyı getireceğine inanan Toyota Türkiye Pazarlama ve Satış CEO'su Ali Haydar Bozkurt, tüm çalışanlarından kendisine sosyal yaşam ve hobileriyle ilgili 15 dakikalık sunumlar yapmasını istediğini anlatıyor:

“Böylece iş ve yaşam için ayırdıkları zamanı da öğrenmiş oluyorum. Benim için çalışanlarımızın mutlu işe gelmesi çok önemlidir. Bunun iş sonuçlarına katlanarak yansıtacağını biliyorum.”

Anadolu Grubu Yönetim Kurulu Başkanı Tuncay Özilhan da “mutlu çalışan” kavramına çok önem verdikleri için şirketin zaman yönetimi konusuna odaklandığını söylüyor. Özilhan, “Bazı dönemlerde mesai

saatleri dışına çıkmak gerekebilir. Özellikle bazı görevler bunu gerektirir. Fakat iyi bir zaman yönetimiyle kişi kendisine ve ofise ayıracığı zamanı rahatlıkla planlayabilir. Ben de ekibimden bunu yapmalarını beklerim” diyor.

Burçin Bircanoğlu ise sadece işinde değil özel hayatında da başarılı insanlarla çalışmaktan mutlu olduğunu söylüyor: “Ben işin mesai saatleri içinde bitmesi gerektiğini düşünüyorum. Bunu gerçekleştiremiyorsa bir yerde hata vardır. Yani bu tarz bir profil bende merak uyandırır” diyor.

AMA ÖNCE CEO SAĞLIĞI

Endüstri psikolojisi üzerine çalışan Bremen Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nden Prof. Dr. Holger Heide, “iş bağımlılığının” yöneticilerden çalışanlara geçen bir “bulaşıcı hastalık” olduğunu, bu yüzden kurumun sağlığı için önce yöneticilerin iyileştirilmesi gerektiğini söylüyor.

Kıgılı CEO'su Hilal Suerdem “İşkoliklik seviyesinde bütün zamanını işine adayan, kendine ait hiçbir sosyal hayatı olmayan CEO'lar işlerini hobi sanıyor” diyor. Yani şirketlerde önce CEO'nun iş-yaşam dengesini kurması gerekiyor.

Peki Türk yöneticiler bu konuda ne yapıyor? Mehmet Nane, pazar günlerini mutlaka ailesine ayırdığını belirtirken Nedim Esgin, “Bazı dost öğle yemekleri, yurtdışı seyahatleri, hobiyeye yönelik aktivitelerle bu dengeyi genelde sağladığımı zannediyorum” diyor.

Nafi Güral ise aile içi kurdukları web portalı ile birbirlerinden sürekli haberdar olduklarını, işlerinin de parçası olan otellerinde ailecek buluşarak “işkolik olmanın acısını yaşamadıklarını” söylüyor.

Ali Haydar Bozkurt, otomotiv gibi çok dinamik sektörde ve uluslararası bir şirkette çalıştığı için iş saatini belli sınırlar içine koyamadığını belirtirken, “Benim ve eşimin çok yoğun bir programı var. Birlikte birbirimize zaman ayırmak için programlı bir yaşamı tercih ediyoruz. Bu dengeyi tutturduğunuzda hem iş hem de özel hayatınızda başarılı oluyorsunuz” diyor. Burçin Bircanoğlu, Bircom'da çok çalıştığı ilk 5 yıl boyunca fiziksel ve sosyal olarak çok yıprandığını söylüyor ve ekliyor:

“Şu anda kurmuş olduğum dengeyi, bir yerde geçirdiğim bu dengesiz dönemde deneyimlediğim hataları bir daha yapmamak adına korumakta çok çaba sarf ediyorum. Önceliğim her zaman sağlıklı, huzurlu bir hayat. Ailemle sosyal hayata katılım ve spor/hobi uğraşlarımın tamamını barındıran bir hayatım var. Bunun bu şekilde girebilmesi için önemli tercihler yapmak gerekiyor.”

Haftada 45 saat çalıştığını söyleyen Okan Utkueri ise “hobilerini ajandasına koyarak” disiplinli şekilde yaptığını, bunun da iş tarafına pozitif yansıdığını anlatıyor. **C**

Y KUŞAĞI DAHA AZ ÇALIŞIYOR

KÖLE MANTIĞI İSTEMİYORLAR

Hügent İş Geliştirme Direktörü ÖZLEM VERYERİ, “İş yaşamına giren Y jenerasyonu sorgulayıcı, özgüveni yüksek ve standartları tanımlı bir kuşak. Bu kuşağın çoğunluğu işi tanımlı zaman diliminde profesyonelce yerine getirip, akabinde kendi sosyal alan ve özel hayatına yönelmeyi isteyen bir kesim. İşkolikliği köle mantığıyla özdeşleştirebiliyorlar. Onlar için özel hayatları ödün verecekleri bir alan değil” diyor.

DAHA DİRENÇLİLER Örgütsel klinik psikoloğu

HANDE YAŞARGİL, “Y kuşağı bu ortamın içinde büyüdüğünden dirençli” derken, Odgers Berndtson Türkiye Yönetici Ortağı Ayşe Öztuna, “Yönetici kademelerine gelmeye başlamış olan Y jenerasyonu, üretkenliğin ölçülmemediği, performans değerlendirmelerinin uzun çalışma süreleri bazında yapıldığı yapılara tepki gösterebiliyor” diyor.

DENGE ÖNEMLİ HRM Danışmanlık

Yöneticisi ELİF EJDAR ÖZEL, “Teknolojiye ve değişen koşullara daha rahat uyum sağlayan Y kuşağının yanında, X kuşağı kendisini daha çok çalışmaya şartlandırıyor” diyor. Yönetim danışmanı Ali Özgenç ise “İşkoliklik özellikle yeni jenerasyonda azalma trendinde. Genç nesil, iş-yaşam dengesine daha çok önem veriyor. Buna genç nesil patronlar da dahil” diyor.